

HULEVESIVASTUIDEN JAKAMINEN KUNNAN JA VESIHUOLTOLAITOKSEN VÄLILLÄ: MITÄ TULEE OTTAA HUOMIOON?

Pohjavesipäivä
Henna Luukkonen

13.4.2016

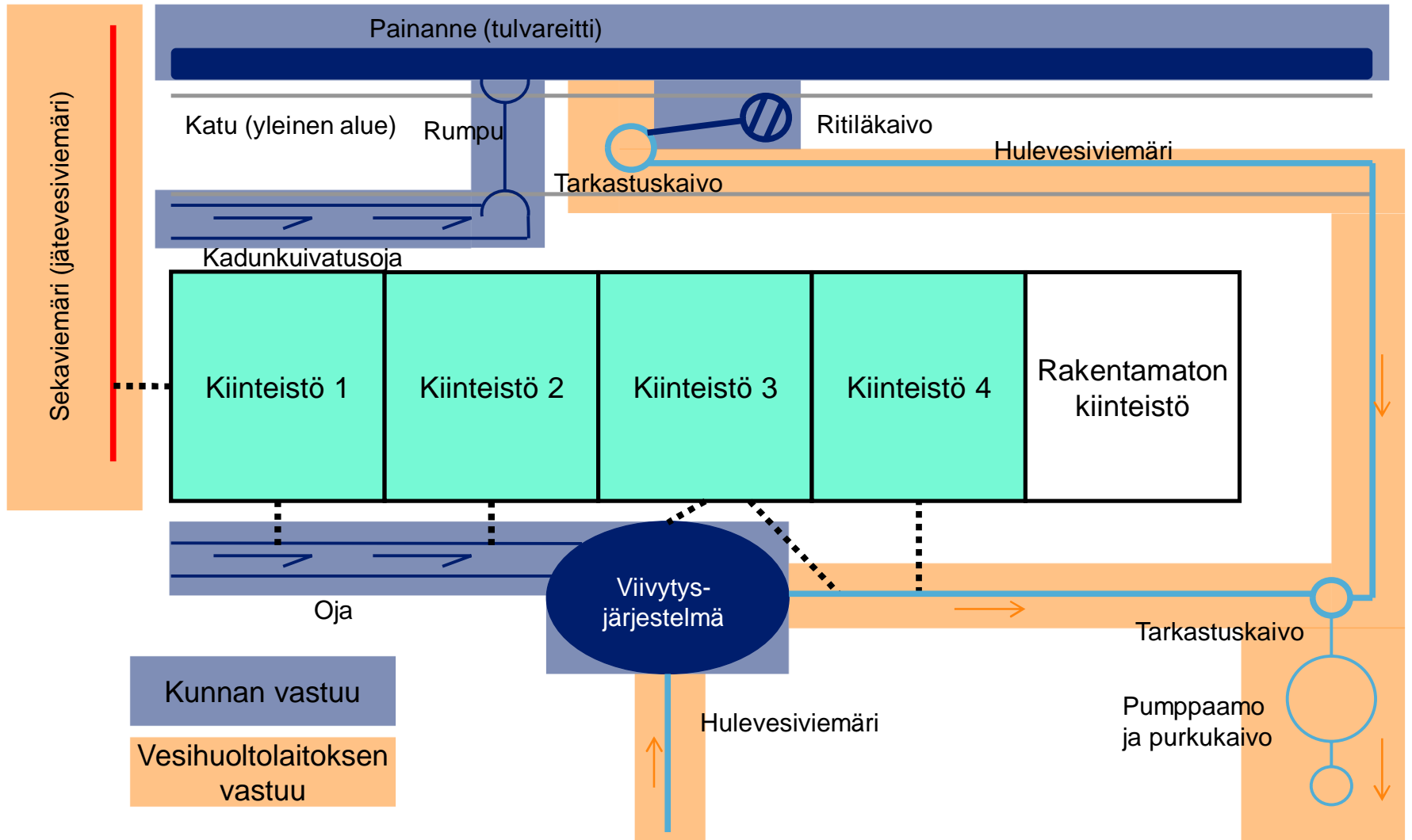
VESIHUOLTOLAITOKSEN JA KUNNAN HULEVESIVASTUURAJAPINNAT

- Pöyry Finland Oy on toteuttanut vuoden 2016 aikana Vesihuoltolaitoksen ja kunnan hulevesivastuurajapinnat -projektin, jonka rahoittivat
  - Vesihuoltolaitosten kehittämisrahasto
  - Porvoon kaupunki & Porvoon Vesi
  - Mikkelin kaupunki & Mikkelin vesiliikelaitos
  - Mukana työryhmässä Kuntaliitto
- Projektin tavoitteena on tunnistaa huleveden viemäroinnistä tehtävän sopimuksen (vesihuoltolaki 17 a §) aiheuttamia rajapintoja vesihuoltolaitoksen ja kunnan toiminnassa sekä selvittää syntyvien rajapintojen vaikutuksia vähentäviä toimenpiteitä.
- Rajapintoja syntyy, koska kunnan ja vesihuoltolaitoksen hulevesien hallintajärjestelmät muodostavat hulevesien hallinnan kokonaisuuden.

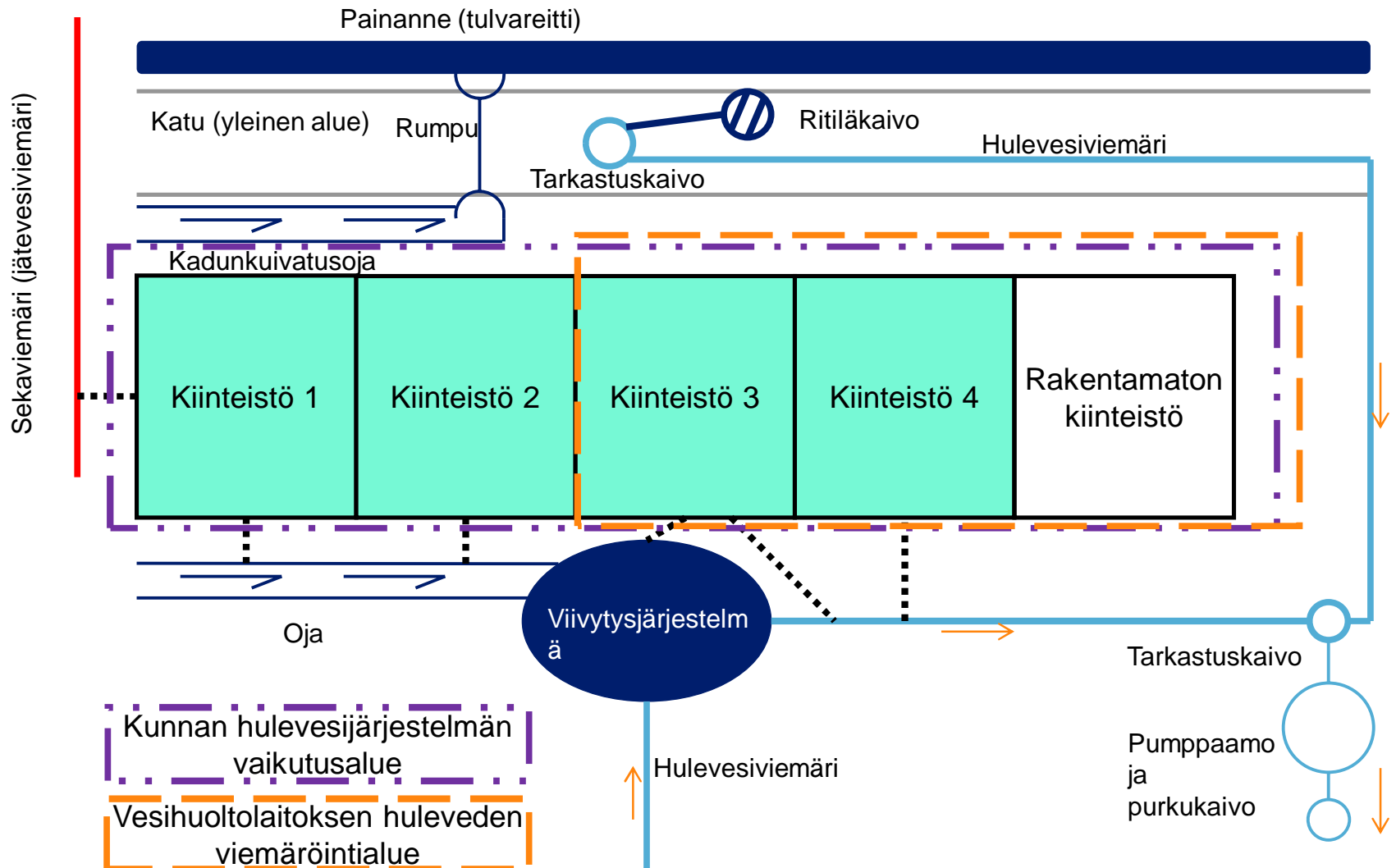
LAINSÄÄDÄNTÖ

- Kunnan hulevesien hallintaan sovelletaan aina maankäyttö- ja rakennuslakia
- Vesihuoltolaitoksen huleveden viemärointiin sovelletaan aina vesihuoltolakia
- ⇒ Hulevesiviemäriin sovellettava lainsäädäntö riippuu siitä, ovatko hulevesiviemärit kunnan vai vesihuoltolaitoksen vastuulla
- Muut hulevesien hallinnan alueet, rakenteet ja laitteet ovat osa kunnan hulevesijärjestelmää.
- Maankäyttö- ja rakennuslain sekä vesihuoltolain maksuihin, järjestelmään liittymiseen ja viranomaiskäytäntöihin liittyvät säännökset eroavat toisistaan. Siten hulevesien hallinnasta perittävät maksut ja kiinteistön liittämiseen liittyvät käytännöt riippuvat siitä, onko kiinteistö liittynyt kunnan vai vesihuoltolaitoksen järjestelmään.

HULEVEDEN VIEMÄRÖINNISTÄ TEHTÄVÄÄN SOPIMUKSEEN PERUSTUVA VASTUUKAJAKO

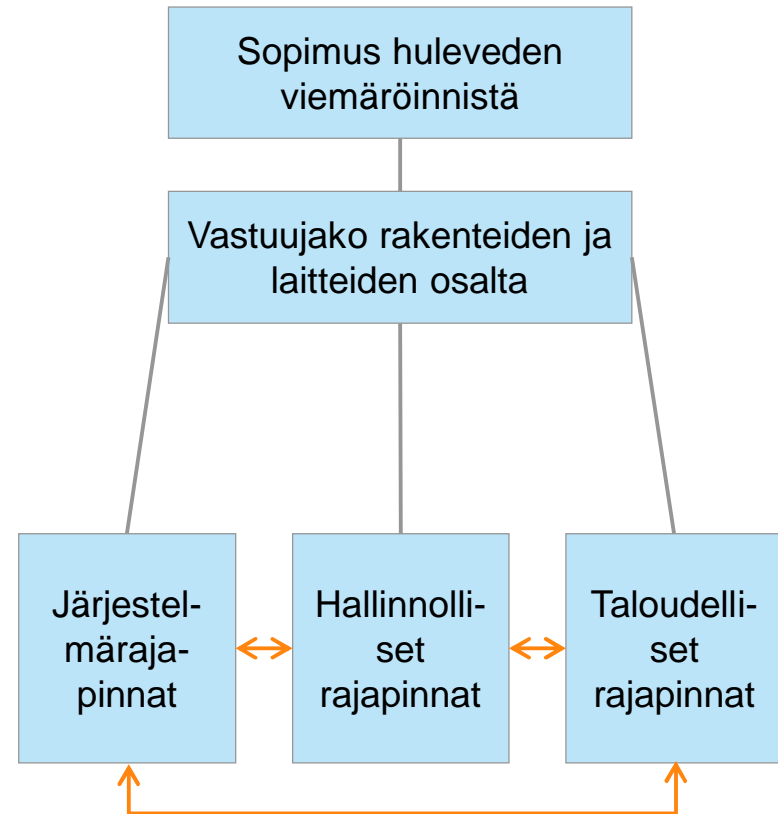

VESIHUOLTOLAITOKSEN HULEVEDEN VIEMÄRÖINTIALUE JA KUNNAN HULEVESIJÄRJESTELMÄN VAIKUTUSALUE

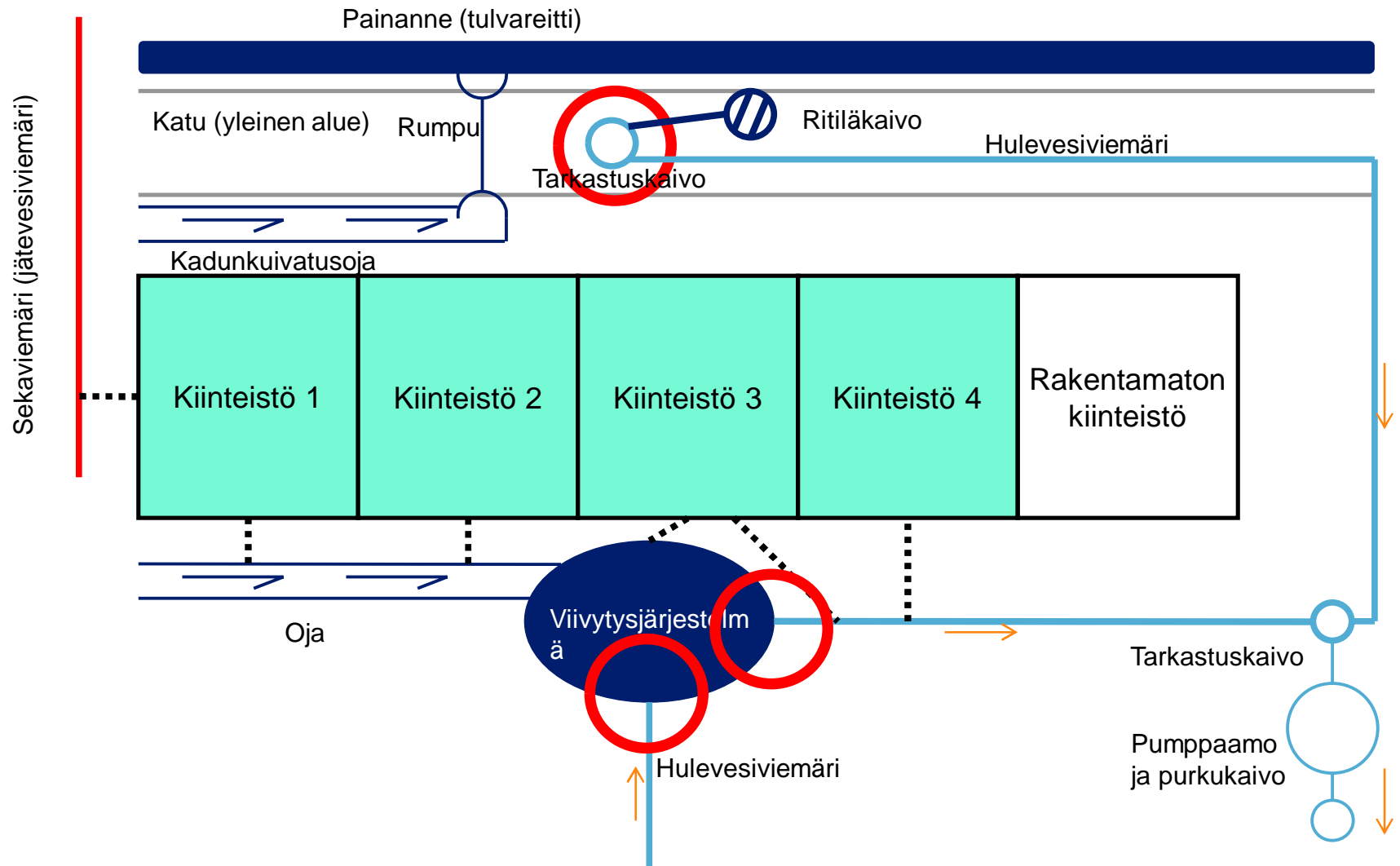

VASTUUKO RAKENTEIDEN JA LAITTEIDEN OSALTA SYNNYTTÄÄ RAJAPINNAT

- Vastuujaon synnyttämät rajapinnat voivat olla eri tyyppisiä:
  - Järjestelmärajapinnat – esimerkiksi hulevesijärjestelmien toimintaan, kapasiteettiin ja vastaaviin liittyvät rajapinnat
  - Hallinnolliset rajapinnat – esimerkiksi lainsäädännön soveltamiseen liittyvät rajapinnat
  - Taloudelliset rajapinnat – esimerkiksi järjestelmän rahoittamiseen liittyvät rajapinnat
- Rajapintojen vaikutuksia käytännön toimintaan ei ole aina mahdollista (eikä tarpeen) estää.
- Käytännön kannalta ongelmiaisten rajapintojen vaikutuksia tulee mahdollisuuksien mukaan pienentää vastuujakoon tai osapuolten käytäntöihin vaikuttamalla.

KUNNAN JA VESIHUOLTOLAITOKSEN HULEVESIJÄRJESTELMIEN MUODOSTAMA KOKONAISUUS

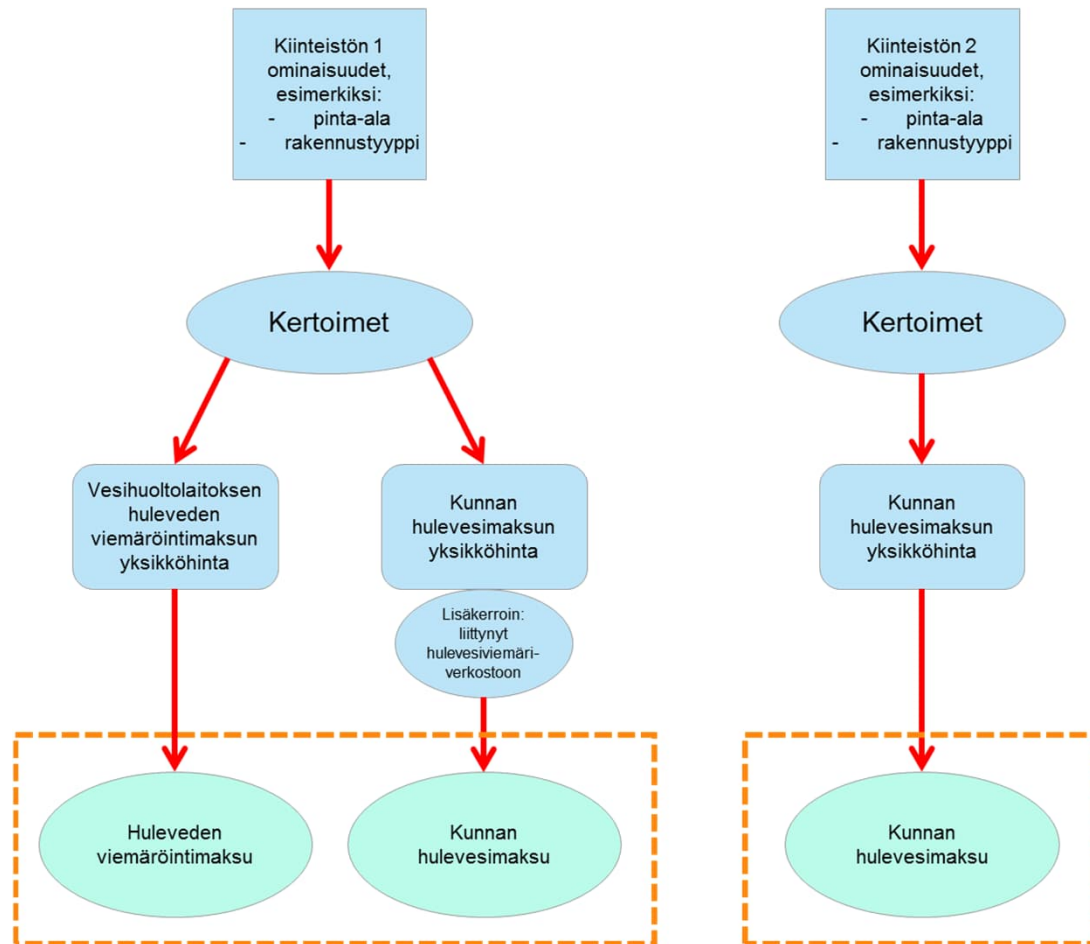
RAJAPINTOJEN TUNNISTAMINEN

- Rajapinnat tunnistamalla ja niiden vaikutuksia analysoimalla voidaan VHL 17 a §:n mukaisessa sopimuksessa päästä kaikkia osapuolia parhaiten palvelevaan ratkaisuun.
  - Kunta ja vesihuoltolaitos
  - Asiakkaat
- Olennaista tunnistaa erityyppisten rajapintojen vaikutukset käytännön toimintaan.
- Rajapintojen tunnistaminen sopimusvaiheessa voi vähentää sopimuksen aikaisia erimielisyyksiä sekä edistää varautumista häiriötilanteisiin.
- Projektissa on käsitelty esimerkiksi seuraavia aiheita:
  - Millainen vastuujako on kokonaisuuden kannalta paras (erityyppiset kunnat huomioon ottaen)?
  - Miten erilaiset vaihtoehdot vastuujaossa vaikuttavat käytännön toimintaan ja asiakkaisiin?
  - Mitkä ovat ongelmallisimpia kohtia ja millaisten tapausten osalta vähintään tarvitaan tarkempaa pohdintaa ennen vastuujon vahvistamista?

ESIMERKKEJÄ RAJAPINNOISTA JA RATKAISUISTA (1/3)

Rajapinta	Järjestelmän rahoittamismahdollisuuksien huomioon ottaminen vastuujassa
Tausta	Kunnan ja vesihuoltolaitoksen järjestelmien rahoitustavat ovat erilaiset ja käytävissä olevien maksujen määräytymisperusteet eroavat toisistaan.
Ratkaisu- vaihtoehtoja	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnan hulevesimaksun käyttöönottamiseen mahdollisesti liittyvät epävarmuudet otetaan huomioon vastuujakoa määriteltäessä. • Kunnan hulevesimaksua peritään kiinteistön sijainnin perusteella ja vesihuoltolaitoksen maksuja liittymissopimuksen perusteella → kunnan hulevesimaksua voitaneen periä kaikilta tarkastelualueen kiinteistöiltä • Kunnan hulevesimaksu on vuosittainen maksu, vesihuoltolaitos voi periä erilaisia maksuja → vesihuoltolaitoksen liittymismaksuilla voidaan kattaa nopeasti osa investoinnista
Rajapinta	Kunnan ja vesihuoltolaitoksen maksujen muodostama kokonaisuus
Tausta	Samalta kiinteistöltä voidaan periä kunnan ja vesihuoltolaitoksen maksuja. Maksuissa tulisi ottaa huomioon aiheuttamisperiaate
Ratkaisu- vaihtoehtoja	<ul style="list-style-type: none"> • Vesihuoltolaitoksen hulevesiviemäriverkostoon liittyneiltä kiinteistöiltä peritään lähtökohtaisesti pienempää kunnan hulevesimaksua kuin muilta kiinteistöiltä • Maksujen määräytymisessä käytetään yhtenäisten maksujen määräytymisperusteita → maksuissa voidaan ottaa huomioon kiinteistön hyödyntämät kunnan ja vesihuoltolaitoksen järjestelmät

HULEVESIEN HALLINNASTA PERITTÄVIEN MAKSUJEN MUODOSTAMA KOKONAISUUS

ESIMERKKEJÄ RAJAPINNOISTA JA RATKAISUISTA (2/3)

Rajapinta	
Järjestelmien muodostaman kokonaisuuden yhtenäisyyden varmistaminen	
Tausta	Kunnan ja vesihuoltolaitoksen hulevesijärjestelmät muodostavat kokonaisuuden, joten ne on suunniteltava kokonaisuutena. Kunta vastaa hulevesien hallinnan järjestämisestä.
Ratkaisu- vaihtoehtoja	<ul style="list-style-type: none"> • Hulevesien hallinnan kokonaisuuden suunnitteluvastuu yhdelle osapuolelle. • Laaditaan hulevesien hallinnan yleissuunnitelma tai hulevesien hallintasuunnitelma, jossa esitetään vähintään valuma-alueiden tarkkuudella kullakin alueella käytettävät hulevesien hallinnan järjestelmät • Yleissuunnitelmat ohjaavat tarkempaa suunnittelua
Rajapinta	
Järjestelmän valinta uusilla alueilla	
Tausta	Uudella alueella käytettävä järjestelmä valintaan viimeistään asemakaavoitusvaiheessa. Valinta pitäisi tehdä kokonaisuuden kannalta.
Ratkaisu- vaihtoehtoja	<ul style="list-style-type: none"> • Hulevesien hallinnan yleissuunnitelmat ja hulevesien hallintasuunnitelmat ohjaavat järjestelmien valintaa aluekohtaisesti • Järjestelmän valinnassa on otettava huomioon valittavan järjestelmän ylläpito ja sen vaatimat resurssit • Vain vesihuoltolaitoksella on mahdollisuus periä liittymismaksua uusilta liittyjiltä ja siten kattaa osa investoinneista tulo-rahoituksella

ESIMERKKEJÄ RAJAPINNOISTA JA RATKAISUISTA (3/3)

Rajapinta	
Kiinteistöihin sovellettava lainsäädäntö ja liittämiskäytännöt	
Tausta	Liittämiskäytäntöihin vaikuttaa se, kumpaan järjestelmään kiinteistö on liittymässä.
Ratkaisu- vaihtoehtoja	<ul style="list-style-type: none"> • Liittämis- ja rajakohtien osoittamisessa käytetään yhteisiä periaatteita, vaikka rajakohtien osoittava taho on eri. • Hyvänä käytäntönä on tehdä yleiset periaatteet liittämis- ja johtamisvelvollisuudesta vapauttamisesta. Yleisissä periaatteissa otetaan huomioon lainsäädännön poikkeavat vaatimukset.
Rajapinta	
Hulevesijärjestelmien käyttäminen	
Tausta	Järjestelmään liittymiseen ja käyttöön liittyvistä ehdoista sovitaan vesihuoltolaitoksen järjestelmän osalta liittymissopimuksessa ja yleisissä toimitusehdoissa sekä kunnan järjestelmän osalta rajakohtalausunnossa sekä hulevesimääräyksissä.
Ratkaisu- vaihtoehtoja	<ul style="list-style-type: none"> • Hulevesiviemäriverkoston liittymissopimuksessa ja yleisissä toimitusehdoissa sekä kunnan antamassa rajakohtalausunnossa ja hulevesimääräyksissä käytetään samoja periaatteita.

MEILTÄ SAAT APUA MM. SEURAAVISSA ASIOISSA:

- Vesihuolto
- Hulevesivastuut, hulevesimaksut
- Hulevesiohjelmat, valuma-
alueselvitykset, pienvesiselvitykset
- Yleis- ja asemakaavojen
hulevesiselvitykset,
hulevesisuunnitelmat
- Hulevesijärjestelmän mallinnukset,
kapasiteettitarkastelut,
tulvakartoitukset, riskienhallinta
- Hulevesijärjestelmien ja -
verkostojen yleis- ja
toteutussuunnittelu

Terhi Renko

TkT, Asiantuntija, projektipäällikkö DI, Asiantuntija

terhi.renko@poyry.com

p. 010 332 1350

Henna Luukkonen

DI, Asiantuntija

henna.luukkonen@poyry.com

p. 010 332 8121

Leena Sankiaho

DI, Asiantuntija

leena.sankiaho@poyry.com

p. 010 332 6229

Jouni Korkiamäki

Projektipäällikkö

jouni.korkiamaki@poyry.com

p. 010 332 1153

Consulting. Engineering. Projects. Operations.

www.poyry.com